

တၢ်အိၣ်တြၢ်လံၤယၢ်န့ၣ် “ယၢ်လိာ်ဘၣ်ပှၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖိအကး” တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ပှၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

နမ့ၢ်တၢ်ဆၢၣ်မၢၢ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ နကတဲအဲကလံးကျိၣ်န့ၣ်, ကးတဘျၣ်အံၤကဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ပဒိၣ်ခၢၣ်စးကရၢ
လၢ ယၢ်လိာ်ဘၣ်ပှၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖိအကးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယၢ်တဘၣ်ပှၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖိအကးအံၤလဲၣ်.

ကွဲးလီၤကျိၣ်အမံၤလၢနကတိၤသ့မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ လၢအဲကလံးအကျိၣ်လၢနကးအံၤအမၢၢ်ညါတက့ၢ်. နမ့ၢ်တဖၣ်သ့
ကျိၣ်အါန့ၣ်တကျိၣ်န့ၣ်, ကွဲးလီၤကျိၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လၢနကးအလိာ်ဒ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အသိး ကျိၣ်လၢနတဲဘၣ်အါဆူကျိၣ်လၢ
နတဲဘၣ်စ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် သံကွၢ်ပှၤလၢအဟ့ၣ်နၤကးတဂၤအံၤဒ်သိးကမၤစၢၤန့ၣ်တၢ်အဝဲအံၤအဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပှၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤအအိၣ်ဖဲနသ့ဝဲကိၢ်ပဒိၣ်အတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်,
ဒုးန့ၣ်နကးဆူပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဝုၣ်ကျဲးစးရဲၣ်လီၤက့ၤ ပှၤလၢကကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤ
(လၢပှၤကညီမ့ၢ်တဖၣ်လီၤတစီ) ဒ်အမ့ၢ်ပှၤလၢအတိၤနကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤလၢကတိၤနကစၢ်အကျိၣ်ဂံၢ်
ထံးမ့ၢ်တချးဘၣ်န့ၣ်,ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကဝုၣ်ကျဲးစးသ့ပှၤလၢအကတိၤနကျိၣ်ခံကလုာ်တကလုာ် မ့ၢ်တဖၣ် သၢကလုာ်တက
လုာ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဒ်လဲၣ်တဖၣ်မၤန့ၣ်ဝဲတၢ်ကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖိအကးအံၤသ့လဲၣ်.

ပှၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢအလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်ဆဲးကျိး ဒီး အဲကလံးကျိၣ် ဖဲအသ့ဝဲကိၢ်ပဒိၣ်အတၢ်မၤစၢၤအံၤန့ၣ်
ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကးတဘျၣ်အံၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကးတဘဉ်အပွါအိဉ်ထဲလဲဉ်.

ကးအံၤတလိဉ်ဟ့ဉ် အဘူးအလဘဉ်. နကးအံၤမ့ၢ်လီၤမၤန့ဉ် နဒီးန့ဉ်ဘဉ်ကးအသီတဘဉ်သ့ ဒီးတလိဉ်ဟ့ဉ်အဘူးအလဲ စ့ၢ်ကီးဘဉ်.

ယဒးန့ဉ်ကးအံၤသ့လၢတၢ်လီၤဖဲလဲဉ်.

ကးတဖဉ်အံၤန့ဉ်ပဒီးန့ဉ်အီၤသ့လၢတၢ်မၤစၢၤပုၤသုးလီၤသုးကျဲၤလီၤတဖဉ်, တၢ်ကတဲၤကတီၤမၤစၢၤတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါ မံၤအါကလုာ်ပုၤတတုၤ, ပုၤတတၢ်ဆါဟံဉ်တနီၤ, ကွီၤလၢအအိဉ်သုးဒီးတၢ်ဝဲၤလီၤ (မၤဆူဉ်ထီဉ်) အဲကလံးကျိဉ်ဝဲၤ လီၤတဖဉ်, ပုၤလီၤကဝီၤပဒိဉ်ပုၤဒိဉ်ဖိဒိဉ်ကမီၤတနီၤ, WA Deaf Society ဒီး Kimberley Interpreting Service တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

ကးအဝဲအံၤန့ဉ်ယသုးအီၤယံာ်ထဲလဲဉ်သ့လဲဉ်

ကးအံၤန့ဉ် နသုးအီၤဖးယံာ်သ့ဒ်အလီၤအိဉ်ဝဲအသီး ဖဲန့ဉ်ဘဉ်ပုၤကျိဉ်ထံတၢ်တဂၤအတၢ်မၤစၢၤဘဉ်သး ဒီး တၢ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ် ကီၢ်ပဒိဉ်အ တၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်မၤစၢၤ. ကးတဖဉ်အံၤန့ဉ်တအိဉ် ဒီး မုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢအကတၢ်ဘဉ်.

ပုၤအဂၤတဖဉ်သုးယကးအံၤသ့ဒါ.

ပုၤတဂၤလၢလၢ ပာ်သုးဒီးန့ဉ်ဟံဉ်ဖိသီဖိလၢ အကတီၤန့ဉ်မ့တမ့ၢ်အသုးန့ဉ်သ့တဖဉ်အံၤန့ဉ် သုးနကးသ့ဝဲဒဉ်လီၤ.

ယကးမ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်န့ဉ် ယ ဒီးန့ဉ်ဘဉ်ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်တဂၤကသ့ဒါ.

မ့ၢ်သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. နကးမ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်ဆဉ် နသ့ထီဉ်ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်တဂၤဖဲကီၢ်ပဒိဉ်ခါဉ်စးကရၢတဖဉ်အအိဉ်သ့ဝဲဒဉ် န့ဉ်လီၤ.

မ့ၢ်ယကဘဉ်ဟဉ်ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်တဂၤအဘူးအလဲဒါ.

တလိဉ်ဘဉ်. နမ့ၢ်တြးဘဉ်လၢကသုးကီၢ်ပဒိဉ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်မၤစၢၤန့ဉ်, ကီၢ်ပဒိဉ်ခါဉ်စးကရၢကဟ့ဉ်က့ၤပုၤကျိဉ်ထံ တၢ်တဂၤအဘူးအလဲန့ဉ်လီၤ.

ယမ့ၢ်သုးပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်ပိာ်ခါမ့တမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်န့ဉ်သ့ဒါ.

နသ့ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်ပိာ်ခါမ့ၢ်ဂ့ၤပိာ်မုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဒ်လဲဉ်ဂ့ၤဒ်လဲဉ်ဂ့ၤ, ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ပအါလီၤတူၤလီၤနတၢ် သ့ထီဉ်အံၤ ဘဉ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၤတသ့ကီးဘျီဒဲးဘဉ်.

ယမ့ၢ်သုးယပုၤဒုဉ်ဖိတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်ယတံၤသကီးလၢတၢ်ကတီၤကျိဉ်ထံအဂီၢ်န့ဉ်သ့ဒါ.

ထဲဒဉ်လၢတၢ်ဟ့ဉ်လီၤမၤစၢၤဂံၢ်ဒိဉ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်အိဉ်သးလၢအလီၤဆီဒဉ်တၢ်ဘဉ်န့ဉ် တၢ်အဝဲအံၤတၢ်တ ပာ်ပနီဉ်အီၤဘဉ်. တံၤသကီးမ့တမ့ၢ်, ဟံဉ်ဖိသီဖိတဖဉ်န့ဉ် ပာ်သုးဝဲဒဉ်သးအတၢ်တူၢ်ဘဉ်တၢ်သုးဆူဉ်သးဝဲၤတဖဉ်သ့ ဒီး ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တအိဉ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ဒ်ပုၤလိဉ်ဘဉ်အသီး ဒီးတၢ်ကထံဉ်တၢ်ထဲတဒိတၢ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤတဂၤစုာ်စုာ်မ့ အိဉ် (၁၀)နံဉ်ဆူအဖီလၢန့ဉ် တၢ်တမၤအကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

တြးယတဲဒုးသ့ဉ်ညါဆိပာ်စၢၤပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒ်သီးကသ့ဉ်ညါယလိဉ်ဘဉ်ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်ဖိဒါ.

မ့ၢ်သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢတၢ်ဟဲကဲထီဉ်သတူၢ်ကလၢ, တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၤကတၢ် ဒ်သီးနကးသ့ဉ်ညါဆိပာ်စၢၤပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိလၢန့ဉ်ဘဉ်ပုၤကတီၤကျိဉ်ထံတၢ်အသီး, ဒီးအဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ကရဲဉ်ကျဲၤ ဒ်တၢ်လိဉ်ဘဉ်အိဉ်အသီးကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ယမ္ဗုဒ္ဓိတၢ်သုၣ်ညါဆိပၣ်စၢၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ယလိၣ်ဘၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤဘၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတၢ်အိၣ်တမံၤမံၤနီၤ.

ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကမၤစၢၤန့ၣ်အဂ့ၢ်ကတၢၢ်, တၢ်အဒိတဖၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ

- သုၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤဒိဖျိလိတဲစိ, ဖဲမဲၣ်သကိးမဲၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤမ့ၢ်တချးဘၣ်အဆၢကတိၢ်.
- ပၣ်လီၤတၢ်ဆၢကတိၢ်အသိတဘျီလၢနကတဲအဂီၢ်ဖဲပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤလၢအဆၢကတိၢ်
- မ့ၢ်သ့န့ၣ် ကဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတၢ်ကျိၣ်လၢအိၣ် ဒီး ကျိၣ်လၢနဖးဘၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်
- သုၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလၢလၢအကတိၤန့ၣ်, ဖဲအဝဲမ့ၢ်ချးအကတိၢ်, ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံတၢ်ဂ့ၢ်ကိတၢ်ကျိၣ်, ဒီး ကကဲဝဲတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်တၢ်ကထိၣ်လိၣ်သး ဒီး ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယတၢ်သ့ထီၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်အိၣ်န့ၣ်ယကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.

တၢ်အိၣ်သးတနီၤနီၤအဂီၢ်, ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ကတဲၤကတိၤန့ၣ်န့ၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤဘၣ်ဆၢသနၣ်ကတၢၢ်ကျဲၤစးမၤစၢၤန့ၣ်တၢ်အဂၤ ဒ်အမ့ၢ် (အဒိ, ကတဲၤကတိၤန့ၣ်န့ၣ်ကျိၣ်လၢနဖးသ့. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ဝံသးစုၤဒုးသ့ၣ်ညါခၢၣ်စးကရၢဖဲနဖးလၢနနီၣ်ကစၢ်အကျိၣ်မ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ).

နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် ဒီးသ့ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤဘၣ်ဆၢဒီးခၢၣ်စးကရၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်အိၣ်န့ၣ်, နတၢၤ(တိၣ်ဖျါထီၣ်) ခၢၣ်စးကရၢအံၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်တဘၣ်သး ဒီး ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်အတၢ်ဒိဆၢဘၣ်န့ၣ်, နဆဲးကျိး ဒီး Western Australian Ombudsman အလီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၉၂၂၀၇၅၅၅ မ့ၢ်တမ့ၢ် Email

mail@ombudsman.wa.gov.au သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နမၤတၢ်အံၤလၢနကစၢ်အကျိၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယသုၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံအကးအံၤသ့လၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.

တၢ်အံၤကဒီးသန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်လၢနအဲၣ်ဒီးတဲသကိးတၢ် ဒီးကီၢ်ပဒိၣ်အခၢၣ်စးကရၢတဖၣ် ကဘၣ်ဆၢတဲၣ်ဝဲ ဒ်ကလိၣ်ဘၣ်သုၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဂၤအံၤသ့ပုၤကတၢၢ်, ကြးသုၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်ဘၣ်သုၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖဲနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, တၢ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချ့ ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ်န့ၣ် အိၣ် ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပဒိၣ်အခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်ကလိၣ်ဘၣ်စူးကါဝဲတၢ်ကတိၤကျိၣ်ထံလၢအဘၣ်သ့ၣ်ဒ်လၢလၢအသိး.

- ပုၤကမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်
- ပၤကီၢ်အဝဲၤလီၢ်
- ကီၢ်ဘျီၣ် ဒီး စံၣ်ညိၣ်ကီၢ်အဘျီၣ်
- ထံကီၢ်အကီၢ်
- ပုၤကမ့ၢ်တၢ်ဆါလီၤပၣ်လီၤဟံၣ်သီဝဲၤဒး
- ဟီၣ်ကဟီၣ်ပဒိၣ်ဝဲၤ ဒးတဖၣ်

နကြးကွၢ်သမံးသမံးစ့ၢ်ကီးနတၢ်လီၤလၢနအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ် ဒီး ကသံၣ်သရၣ်တဂၤလၢ ဒီး ကသံၣ်ကျးလၢ အအိၣ် ဒီး ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်မၤ စၢၤလၢတအိၣ် ဒီးအဘူးအလဲ ဒိဖျိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်လၢ ဝဲကျိၣ်တၢ်ရဲၣ်လိၣ်မၤသကိးတၢ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် (Department of Social Services) န့ၣ်လီၤ.

နန့ၢ်မ့ၢ်တအၢမ့ၢ်တမ့ၢ် နအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်နၢ်ဟူတၢ်န့ၣ်, Auslan ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်ကတဲၤကတိၤန့ၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီဒိဖျိ National Auslan Booking and Payment Service (NABS) ဒီး တလိၣ်နဟ့ၣ်အပူၤဘၣ်. နဆဲးကျိး ဒီး NABS သ့ဝဲဒၣ်ဒိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်အပုၤယဲၤသန့ (website)

www.nabs.org.au န့ၣ်လီၤ.

ယသူယတၢ်ကတိၤကျိၢ်ထံအကးအံၤတသ့လၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် ဒီး ကွၢ်ဟဗျါတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် တကတဲၤကတိၤန့ၣ်န့ၤပုၤကတိၤကျိၢ်ထံတၢ်ဘၣ်. တၢ်ကရၢကရိ ဒ်အမ့ၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဆါတံၣ်ဒီးကသံၣ်ဒီးတဖၣ်, နီၢ်ကစၢ်ကွိတဖၣ်, နီၢ်ကစၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဖီၣ်သဲးစးတဖၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်ဝံ မိၢ်တီဆုၢ်အဒိပနီၣ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကကတဲၤကတိၤန့ၣ်န့ၤပုၤကတိၤကျိၢ်ထံတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ကသ့န့ၤ အဘူးအလဲဖဲန့ၣ်ပုၤကတိၤကျိၢ်ထံတၢ်န့ၣ်လီၤ.နန့ၢ်မ့ၢ်တအာမ့တမ့ၢ် နအိၣ် ဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢတၢ်န့ၢ်ဟူတၢ်န့ၣ်, နီၢ်ကစၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၤ ဒီးပုၤကတိၤကျိၢ်ထံတၢ်တဂၤ ဒီဗျီလၢ တၢ်ဆိၣ်သန့ကွၢ်တလီၤနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤသဲးစးန့ၣ် ဒ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ Disability Discrimination Act. (Education Standards)

လံာ်တဘျုးအံၤဘၣ်တၢ်ကျိၢ်ထံအိၤလၢကျိၢ်အါကလုာ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်သးကီၢ်အိၤစၢၤလံာ်ကျိၢ် တၢ်မၤစၢၤသန့တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်န့ၤမၤန့ၣ်အိၤသ့လၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤအါကလုာ်တၢ်သးဆဲးဒီး(Office of Multicultural Interests-OMI website ပူၤသ့န့ၣ်လီၤ. www.omi.wa.gov.au မ့ၢ်အံၤ ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်ဝံသးစူၤဆဲးကျိး ဒီး OMI ဒီဗျီ လီတစီနီၢ်ဂံၢ် (၆၅၅၂၇၀၀) မ့တမ့ၢ် Email-harmony@omi.wa.gov.au

Acknowledgement: The Office of Multicultural Interests acknowledges the Victorian Multicultural Commission's permission to modify the Victorian Interpreter Card brochure for use in Western Australia.